

MITEN LUEN KANADALAISIA ARVOSTELUJA?

Semex julkaisee kotisivuillaan Semexin omat sonnitaulut, joista löydät virallisten arvostelujen lisäksi mm kuvan sonnista ja sen emästä tai tyttäristä sekä valintaa helpottavia brandimerkintöjä, kuten robot ready, immunity tai calving ease. Voit tilata mitä tahansa Semex Alliancen sivuilta löytyvää sonnia, joka on tuontikelpoinen ja jota löytyy Kanadan varastosta. Kaikki Semexin sonnit löytyvät osoitteesta www.semex.com.

Kotisivujen tilauslomakkeelta tilaus.semex.fi löydät kaikki ne sonnit, joita on tällä hetkellä Suomen varastossa. Semex Postin välistä ja kotisivuilta löydät sonniliistan, jossa esitellään pääkohdat niistä sonneista, joita pyritään pitämään varastossa jatkuvasti. Lypsyrodut- ja pihvirodut -välilehdiltä löydät linkit sonnien suomenkielisiin tietoihin, ja voit lajitella ja rajata sonneja ominaisuuksien perusteella. Sonnien suomalaiset kantakirjanumerot löytyvät omalta välilehdeltään.

Kaikkein eniten informaatiota saat Kanadan avoimesta ja puolueettomasta tietokannasta Canadian Dairy Network (CDN) osoitteessa www.cdn.ca. CDN huolehtii sonnien ja lehmien tuotosindeksien julkaisusta.

SONNIN TIEDOT

CDN julkaisee sonnin nimen, kantakirjanumeron, siemenkoodin, tiedon, onko sonni syntynyt alkioista (ET) tai halkaistusta alkioista (ETM), värin ja kaikki resessiivit, jotka sonnista on mitattu. Nämä ilmaistaan kirjainyhdistelminä sonnin nimen alla, esim. BLF=BLAD Free. Jos koodi loppuu kirjaimen F, sonni on vapaa kyseisestä resessiivistä. C-loppuinen koodi tarkoittaa kantajaa. Värikoodit ovat BW=mustavalkoinen, RW=punavalkoinen (holstein), RDC=punavärigeenin kantaja, BRC= Black/Red -värin kantaja. Haplotyyppit on merkitty erikseen Pedigree-välilehdelle. INB% kertoo sonnin sukusiitos-asteen, ja R% kertoo, kuinka paljon sukua sonni on muille kanadalaisille sonneille. Sonnin sukua voi seurata taaksepäin klikkaamalla sen emän tai isän kantakirjanumeroa.

TUOTOS (PRODUCTION)

Tuotoksen laskennassa käytetään koelypsymallia (CTDM), jossa kolmen ensimmäisen laktation koelypsyt otetaan mukaan samansuuruisilla painoilla. Indeksit ilmoitetaan suoraan kiloina ja prosentteina, ja arvosteluvarmuus kasvaa tuotokausien lisääntyessä. Genomisonneilla tytärarake on tyhjä ja arvosteluvarmuus alhaisempi kuin jälkeläisarvostelluilla sonneilla. Kanadan indeksit julkaistaan jalostusarvona EBV (estimated breeding value) samalla tavoin kuin useimmissa Euroopan maissa. Tällöin sonnille julkaistu jalostusarvo kuvaa sen omaa perimää, josta puolet periytyy jälkeläiselle. Tytärarvo ETA (estimated transmitting abilities), joka on käytössä mm. USAssa, on valmiiksi laskettu jalostusarvon puolikas. Laskennassa käytetään liukuvaa vertailutasoa, joka muuttuu vuosittain huhtikuun arvostelussa. Vertailutason muodostavat lehmät, jotka ovat poikineet kolmen vuoden jakson aikana keskimäärin 7 vuotta sitten. Vertailutason muutos kertoo, paljonko kussakin ominaisuudessa on vuoden aikana koko populaation tasolla edistytty.

Kilomääräiset luvut maito-, rasva- ja valkuaistuotoksessa kuvaavat, kuinka monta kiloa yli tai alle vertailutason 305 päivän tuotoksen sonnin perimä ominaisuuksittain on. Voit seurata sonnin sukulaisten tuotosseurannan tuloksia kyseisen eläimen lactation-välilehdeltä. Jälkeläisarvostelluilla sonneilla julkaistaan Semexin arvostelutaulussa myös tyttären keskimääräinen aikuisiän (ME) tuotos.

Genetic Evaluation Summary

HOCANM110996175

DUDOC SPEEDUP P

SPEEDUP-P

0200HO11903

ET BW POC A1A1 CDF

CVF RDF BYF BLF DPF

CNF

Born 22-APR-19

10.75%INB

17%R

Sire: [HODEUM539675034](#)

HOTSPOT P

17-JAN-17

10.48%

17%

Dam: [HOCANF110350256](#)

NEMESIS ZIPIT LAIUS

13-JUN-17

9.59%

17%

MGS: [HO840M3125170883](#)

OCD ERASER ZIPIT-P-ET

14-JAN-15

8.04%

17%

PRODUCTION		GPA 20* AUG		Pro\$	LIFETIME PERFORMANCE INDEX			
Herds		Kg	%RK %Dev	\$3523	GPA LPI	3698	72	
Daughters	Milk	1359	78%		PRODUCTION	1601	Rel	
Lactations	Fat	86	95% +0.31		DURABILITY	1498		
Reliability	76% Protein	69	93% +0.21		HEALTH & FERTILITY	599		

CONFORMATION			GPA 20* AUG			Herds:			Daughters:			Reliability: 72%	
SCORECARD	Rating	%RK	-15	-10	-5	0	5	10	15				
Conformation	11	98%											
Mammary System	11	98%											
Feet & Legs	10	97%											
Dairy Strength	2	64%											
Rump	9	97%											

DESCRIPTIVE		Rating	%RK							
Udder Depth	9S		Deep							Shallow
Udder Texture	8		Fleshy							Soft
Median Suspensory	3		Weak							Strong
Fore Attachment	10		Weak							Strong
Front Teat Placement	2W		Wide							Close
Rear Attachment Height	9		Low							High
Rear Attachment Width	6		Narrow							Wide
Rear Teat Placement	5W		Wide							Close
Teat Length	0		Short							Long
Foot Angle	4		Low							Steep
Heel Depth	9		Shallow							Deep
Bone Quality	6		Coarse							Flat
Rear Legs Side View	2S		Straight							Curved
Rear Legs Rear View	6		Hocked-in							Straight
Stature	4		Short							Tall
Height at Front End	3		Low							High
Chest Width	1		Narrow							Wide
Body Depth	-2		Shallow							Deep
Dairy Capacity	3		Non-Angular							Angular
Loin Strength	2		Weak							Strong
Rump Angle	8L		High							Low
Pin Width	9		Narrow							Wide
Thurl Placement	5A		Back							Ahead

FUNCTIONAL		Rating	Rel	Difference from Breed Average (SD)				Breed Avg.
Herd Life	112 GPA	74%	Short					Long 100
Mastitis Resistance	107 GPA	55%	Susceptible					Resistant 100
Metabolic Disease	106 GPA	59%	Susceptible					Resistant 100
Hoof Health	109 GPA	52%	Susceptible					Resistant 100
Lactation Persistency	105 GPA	67%	Poor					High 100
Daughter Fertility	106 GPA	67%	Poor					High 100
Milking Speed	108 GPA	71%	Slow					Fast 100
Milking Temperament	106 GPA	66%	Nervous					Calm 100
Calving Ability	105 GPA	76%	Difficult					Easy 100
Daughter Calving Ability	107 GPA	64%	Difficult					Easy 100
Body Condition Score	102 GPA	75%	Low					High 100

Kanadalaiset arvostelut pohjoismaiseen skaalaan verrattuna. Huomaa, että populaatioiden keskiarvot voivat ominaisuuksittain vaihdella paljon lineaarisella skaalalla mitattuna.

-15	-10	-5	0	+5	+10	+15
70	80	90	100	110	120	130

RAKENNE (CNF)

Rakenneindeksit perustuvat sonnien ensikkotyttärien lineaarisiin arvosteluihin. Ne julkaistaan tyttärarvoina (ETA), ja niiden kaikkien hajonta on 5. Voitte seurata sonnien tyttärten saamia fenotyyppisiä luokitustuloksia tai niiden prosentuaalista osuutta sonneittain klikkaamalla sonnin tai sen tyttären taulusta kohtaa "classification".

Kokonaisrakenneindeksit

(kokonaisrakenne, utarerakenne, jalkarakenne, lantiorakenne ja runko & lypsytyyppi) kuvaavat laajempia kokonaisuuksia ja ne lasketaan luokituksen kokonaispisteistä. Ne ovat aina sitä parempia, mitä korkeampi on indeksi. Osassa rakenneominaisuuksia on tavoitteena mahdollisimman korkea indeksi, mutta joissakin optimi on skaalan keskellä. Näissä ominaisuuksissa julkaistaan indeksin lisäksi ominaisuutta kuvaava kirjain:

Lantiokulma:	nouseva H ja laskeva L
Lonkkanivelen sijainti:	Edessä A ja takana B
Kinnerkulma:	kiverä C ja suora S
Vetmien pituus:	pitkät L ja lyhyet S
Etu- ja takaved. sijainti:	kaukana W ja lähellä C
Utaremuoto:	alhaalla D ja korkealla S

(suhteessa optimiin, joka on ensikolla n. 20 cm kintereen yläpuolella, ja lineaarisella skaalalla mitattuna ayrshirellä 5 ja holsteinilla 5-6)

KÄYTTÖOMINAISUUDET (Functional)

Kaikki käyttöominaisuudet solulukua lukuun ottamatta ilmoitetaan suhteellisina indekseinä, joiden keskiarvo on 100 ja hajonta 5. Voitte seurata sonnien tyttärten saamia todellisia arvoja cdn:n sivuilta klikkaamalla sonnin taulusta kohtaa "functional details" tai "calvings".

Kestävyysindeksissä (herd life) käytetään tietoja sonnin tyttärien karjassa säilymisestä. Genomisonneilla sekä ensimmäisissä jälkeläisarvosteluissa lasketaan oletettua kestävyyttä käyttäen hyväksi ominaisuuksia, jotka korreloivat kestävyuden kanssa. Mitä enemmän todellisia poistotietoja tyttäriltä on saatavissa, sitä enemmän kestävyysindeksi perustuu todellisiin poistoihin. Functional-välilehdeeltä voi seurata sekä laskennallista kestävyysindeksiä että todellisiin poistoihin perustuvaa indeksiä, joiden perusteella lopullinen indeksi muotoutuu. Sivuilta voi seurata myös sitä, miten suuri %-osuus sonnien tyttäristä on ikäluokittain päässyt seuraavalle lypsykaudelle. Mitä suurempi arvo, sitä kestävämpiä tyttäriä sonni periyttää.

Terveysominaisuuksien indeksit perustuvat eläinlääkärien kirjaamiin hoitotietoihin ja utareterveydessä myös solulukuuun. Indeksit lasketaan utareterveydelle, sorkkaterveydelle ja aineenvaihduntasairauksille.

Utareterveysindeksi kuvaa hoitotietojen kautta laskettua todennäköisyyttä sairastua utaretulehdukseen. Mitä suurempi indeksi, sitä parempi vastustuskyky tyttärillä on. Utareterveysindeksi ei ole käytössä Semexin sonnitau-
luissa, koska Semex mittaa omilta sonneiltaan suoraan niiden perinnöllisen vastustuskyvyn, joka on huomattavasti tehokkaampi työkalu sonnien tyttärten immuunivasteen jalostamisessa. Immuunivasteen periytyvyysaste on noin 30 %, kun hoitotietojen kautta päästään vain 2-10 % periytyvyysasteisiin.

Pitkämaitoisuus (lactation persistency) kertoo lypsykäyrän muodon: 280. laktatiopäivän tuotosta verrataan 60. päivän tuotokseen. Mitä suurempi arvo, sen tasaisempi lypsykäyrä.

SANASTOA:

herds = karjoja
daughters = tyttäriä
lactations = lypsykausia
reliability = arvosteluvarmuus
production = tuotos
conformation = rakenne
mammary system = utarerakenne
feet&legs = jalat ja sorkat
dairy strenght = lypsytyyppi ja
rungon kapasiteetti
rump = lantio
udder depth = utaremuoto
udder texture = utarekudoksen
laatu
median suspensory = keskiside
fore attachment = etukiinnitys
front teat placement = etuved-
inten sijainti
rear attachment height = taka-
kiinnityksen korkeus
rear attachment width = taka-
kiinnityksen leveys
reat teat placement = takaved-
inten sijainti
teat length = takavedinten pituus
foot angle = sorkkakulma
heel depth = sorkan kannan
vavuus
bone quality = luustolaatu
rear legs side view = kinnerkulma
set of rear legs = kinnerkulman
hajonta tyttärillä
rear legs rear view = takajalat
takaa
stature = takakorkeus
height at front end = etu-
korkeuden suhde takakorkeuteen
chest width = rinnan leveys
body depth = rungon syvyys
angularity = lypsytyyppisyys
loin strenght = lanneselän vavuus
rump angle = lantiokulma
pin setting = lantiokulman hajonta
pin width = lantion leveys
functional = käyttöomaisuudet
herd life = kestävyys
somatic cell score = soluluku
mastitis resistance = utareterveys
lactation persistency = pitkä-
maitoisuus
daughter fertility = tytärhedelmäl-
isyys
milking speed = lypsettävyys
milking temperament = luonne
calving ability = poikimavaikeus
isänä
daughter calving ability = poikima-
vaikeus emänisänä
body condition score = kun-
toluokka
semen fertility = uusimattomuus%

Tytärhedelmällisyysindeksiin

(daughter fertility) vaikuttaa sonnin tyttärien tyhjäkausi, uusimattomuusprosentti sekä hiehojen ikä ensimmäisessä siemennyksessä. Mahdollisimman hyvä indeksi on tavoitteena. Hedelmällisyyden periytyvyysaste on vain 4-7 %.

Lypsettävyyttä (milking speed) mitataan arvioimalla lehmien lypsynopeutta skaalalla 1-5, jossa 5 on erittäin nopealypsyinen. Indeksillä 100 kuvaa keskiarvoa, alle 100 indeksi on keskiarvoa tiukkalypsysisempi.

Luonnetta (milking temperament) kuvataan skaalalla 1-5, jossa 5 on erittäin rauhallinen. Indeksillä keskiarvo on 100. Mitä korkeampi luku, sitä parempi luonteisia tyttäriä sonni periyttää. Lypsettävyyden ja luonteen arvioiden prosenttiosuudet luokittain löytyvät sonnitaulun välilehdeltä "functional"

Poikimavaikeutta ja vasikkakuolleisuutta kuvataan yhdistelmäindekseillä (calving ability), jotka kertovat, miten poikimiset ovat sujuneet isänä (calving ability) ja emänisänä (daughter calving ability). Keskiarvo on 100. Mitä suurempi luku, sitä helpommat poikimiset. Calving-välilehdeltä näette tulokset eriteltyinä prosenttiosuuksittain poikimisen vaikeusasteen ja vasikkakuolleisuuden mukaan. Hiehopoikimiset ja muut poikimiset on myös eritelty.

Kuntoluokka (body condition score) mitataan skaalalla 1-9, kuten muutkin lineaariset ominaisuudet. Ominaisuus mittaa sitä, miten hyvin lehmä pitää optimaalisen kuntoluokan lypsykauden eri vaiheissa.

Uusimattomuus% (semen fertility) ei ole varsinainen ominaisuus vaan kertoo suoraan sonnin 56 päivän uusimattomuusprosentin Kanadassa.

PEDIGREE-välilehti

Pedigree-välilehdeltä pääset sonnin sukutietoihin ja näet, onko sonnin perimästä löytynyt haplotyyppisiä. Haplotyyppi ilmaistaan koodilla, esim H1 tai AH2, ja koodin perässä 1 % = sonni ei kannata haplotyyppiä ja 99 % = sonni on todettu haplotyyppin kantajaksi. Jos sonnia (tai lehmää) ei ole testattu, haplotyyppin todennäköisyys lasketaan prosenttiosuutena sen perimän perusteella. Sukutietotaulusta voit avata minkä tahansa eläimen tiedot ja seurata sonnin sukua vapaasti taaksepäin.

INDIVIDUAL QUERY

Individual query-taulussa voit hakea mitä tahansa eläintä kantakirjanumeron, nimen tai siemenkoodin perusteella. Kantakirjanumerolla haettaessa huomaa tarkistaa eläimen alkuperäinen syntymämaa.

GROUP QUERY

Group queryn avulla voit hakea sonneja ja lehmiä maittain, roduittain, isittäin, haplotyyppien tai resessiivien mukaan, etsiä uusimpia genomitulkoksia tai sortteerata sonneja eri ominaisuuksien mukaiseen järjestykseen.

Esimerkiksi suomalaisten holsteinlehmien saamat genomiarvostelut löytyvät, kun valitaan breed=holstein, sex=female, Country=Finland, ei rajoituksia isään eikä emään, evaluation type=all, genomic status=genotyped only, active status=all, province=rasti myös kohtaan non-canadian, ei resessiivirajauksia ja "submit query".

Tuesday, April 21, 2015 | Français

Sign In
User Name: Password:

[Forgot Password?](#) [Sign Up](#)

Home Company Calendar Links Contact Us

Animal Query **Group Query**

Animal Type Breed Sex Country of Registration
Holstein Female Finland

Parentage Breed Country Sex Registration Number
Sire Holstein Canada Male
Dam Holstein Canada Female

Enter the "Country" and "Registration Number" of the sire and/or dam to search for their progeny.

Evaluation Type
☐ EBV ☐ Parent Average ☒ All

Genomic Status
☐ All ☒ Genotyped Only ☐ Top Genomic Heifers
Effective April 15, the recently genotyped females tool is replaced by the Top Genomic Heifer service available by [annual subscription](#).

Active Status
☐ Active Only ☐ Non-Active Only ☒ All
The status of "Active" is based on the milk recording herd inventory.

Date of Birth Month Year to Month Year

Province
☒ Newfoundland ☒ Manitoba
☒ Prince Edward Island ☒ Saskatchewan
☒ Nova Scotia ☒ Alberta
☒ New Brunswick ☒ British Columbia
☒ Quebec ☒ Unknown - Canadian Owned
☒ Ontario ☒ Non-Canadian

Coat Colour
☐ B&W ☐ R&W (Traditional) ☐ RDC ☐ R&W (VRC) ☐ Black/Red

Polled
PO/POR: Reported ☐ POF: Tested ☐ POC: Tested Carrier (Heterozygous) ☐ POS: Tested Carrier (Homozygous)
Hornless - Not Tested Free

Brachyspina
☐ BYF (Free) ☐ BYC (Carrier) ☐ Not Tested

Note: This query tool searches many records so please be patient!

ERILAISIA INDEKSEJÄ SONNIEN VALINTAAN:

Sonnien järjestelyssä käytetään erilaisia kokonaisjalostusarvoja, jotka helpottavat sonnien ja sonninemien valintaa. Kanadassa lasketaan kaksi erilaista kokonaisjalostusarvoa, LPI (Lifetime Performance Index) ja Pro Dollars -indeksi. Kokonaisjalostusarvot ovat parhaimmillaankin vain suuntaa antavia. Karjanomistajan kannattaa tehdä sonnivalinnat karjan omien tavoitteiden mukaisesti.

Interbull-indeksit (MACE)

Interbull-indeksit lasketaan ja julkaistaan jälkeläisarvostelluille sonneille kaikissa IB:n jäsenmaissa. Interbull-indeksit lasketaan jokaiselle maalle erikseen maiden omien indeksilaskentojen perusteella, ja sonnien järjestys vaihtelee maittain riippuen painotuksista ja geneettisten linkkien määrästä maiden välillä.

Semexin sonnitauluissa ei ole mukana aivan kaikkia CDN:n julkaisemia ominaisuuksia, ja Semex Finlandin sonnillistalle on kerätty vain kaikkein eniten seuratut indeksit. CDN:stä saat yksityiskohtaiset tiedot sonnien koko arvostelusta ja sen tytärien todellisista tuotosseurannan ja rakennearvostelun tuloksista.

